

Traductio¹, im einzelnen zu belegen, wird nicht nothwendig sein; nur einiges sei zum Beweise herausgehoben:

'Hec sunt enim commenta — hec sunt etiam commenta' 389; 'cotidie contra leges agitur, cotidie mali malum facere non verentur' — 'qui cotidie legi offendunt, cotidie legis sententia feriantur' 22; 'communis honor, communis dolor' 1790 B; 'cum nulla . . habeat tectum, cum nulla habeat lectum' 1790 HE; 'nullus thelonia capiat, nullus mercata habeat' 383; 'obfuscata . . ecclesia, merito obfuscamur, merito dimergimur, merito . . vincimur' 1790 B; 'maledicti . . , maledicti . . , maledicti . . .' Ex.

'obeunte auctore obeat' 23; 'florente ecclesia floruimus' 1790 B; 'ut constantiam . . constanter remuneraremus' 324; 'deo vincente facile convincentur' 1790 B; 'quod deo placebit, nulli bonorum displicendum erit' 1633; 'interfecit et interfectum' 323; 'incrassantur et incrassati' 1790 B.

'quod non habuit, dedit, sic dedit, sicut nimirum dare potuit' 389; 'quia legibus perdiderunt, legibus nostra sunt; et quia legibus nostra sunt, legibus damus' 1634; 'sileant ergo ii, qui sine lege sunt nati, sciant se legem non habere, sed contra legem eniti' 1790 B.

'honeste vivere, . . . honestius avolare . . . honestissime mereamur regnare' 324; 'bene credidimus et melius fecimus' 1445; 'magnus dolor, nimius luctus, inaudita desolatio' 1633; 'male voluerunt, peius dixerunt, pessime verterunt' 1790 B.

'nam cum regibus et imperatoribus . . . dare non liceat . . , quomodo abbatibus et episcopis . . . liceat' 23; 'et si laicis est abstinendum a licitis, quomodo clericis est abstinendum ab inlicitis' 1790 B.

'a bonis numquam, a malis . semper' 22; 'bene parata male sunt conservata' 1790 B; 'habeat magister, quod . . . a parte sui discipuli offerat' 789; 'a magistrorum via recessimus, discipuli facti erroris, . erravimus' 1790 B.

Ausdrücklich sei endlich auf den gehäuften, der Traductio ähnlichen Gebrauch von 'omnis' in 324 hingewiesen: 'legem omnem fatiendi, omnem publicum honorem, omnem publicam potestatem, omnem publicam actionem et omnem publicam redditionem', dem völlig derjenige von 'nullus' und 'ullus' 324. 384. 388. 1790 BD entspricht: 'nullus dux nullus marchio nullus comes nullus vicecomes etc.' 324; 'ullum placitum . . . ullum districtum

1) Ich gebrauche hier die Ausdrücke Onulfs von Speyer; vgl. Sitzungsberichte der Berl. Akademie 1894 S. 369 f.